

Til Sjøfartsdirektoratet
post@sdir.no

Oslo 15. mars 2019

Høringsuttalelse til «Forslag til ny forskrift om fartøy under 24 m som fører 12 eller færre passasjerer»

Forbundet KYSTEN er en frivillig kulturvern- og friluftslivsorganisasjon som arbeider for «bevaring og bruk av eldre fartøyer og kystmiljø». Vi har over 10.000 medlemmer fordelt på 125 kystlag fra svenskegrensen til Grense Jakobselv. Vi arbeider under mottoet «Vern gjennom bruk» for å ta vare på og holde kystkultur levende. Kystlagene tar vare på over 700 båter og bruken av dem blir omfattet av denne forskriften.

Forbundet KYSTEN setter pris på at Sjøfartsdirektoratet anerkjenner verdien av opplæringsarbeidet de frivillige og de ulike utdanningsinstitusjonene driver med, og tar det på alvor. Opplæring på sjøen bygger sikkerhetskultur og forebygger fremtidige ulykker. Løsningen med særlige regler (§2) for visse grupper og fartøy er et godt utgangspunkt for å sikre muligheten til opplæringsaktivitet.

Sjøfartsdirektoratet ønsker å forskriftsfeste frivillig aktivitet i lag og foreninger, og vi synes formuleringen i §2.1: «Fartøy som brukes av medlemmer i lag eller foreninger til fritidsaktiviteter [...]» er god og funksjonell. Samtidig vil, slik vi forstår utkastet, all bruk av lagsfartøy (uavhengig av fartøystørrelse) bli omfattet av kravet til båtførerprøve i § 2.3. Det har tidligere vært forståelse for at fritidsaktivitet innad i lag kan følge reglene som gjelder fritidsfartøy (båtførerprøve ved fartøy over 8m opp til 15m), og det bør fortsatt være tilfellet. En løsning kan være å dele §2.1 opp i to ulike ledd for de to omtalte gruppene, og la kravet om båtførerprøve (§ 2.3) gjelde fartøy omtalt i andre del, med fremdriftsmaskineri-begrensning. Kravet vil da gjelde også foreninger, når disse har med passasjerer utenfra.

Delen av §2.1 som omtaler fremdriftsmaskineri-begrensning forstår vi som godt ment, men den treffer ikke helt mål. Den vil ramme en viktig del av kystkulturarbeidet hardt. Det er ikke i henhold til intensjonen med den endrede forskriften slik dette er redegjort for i høringsbrevet punkt 9.2.

Vi og flere har klart formidlet at fart er en viktig risikofaktor for ulykker. Det har i forskriftsforslaget fått utslag i en begrensning på hestekrefter på fremdriftsmaskineriet. Vi vil understreke at antall hestekrefter alene sier svært lite om båtens fart(-smulighet). Båtens utforming – om den har et dyptgående skrog som f. eks. en seilbåt eller skøyte eller om den er relativt flatbunnet og kan oppnå planing – er avgjørende for hvilken fart hestekreftene kan omsettes i. En stor andel av båtene vi representerer gjennom våre kystlag er såkalte deplasementsbåter, som ikke kan driftes forsvarlig med for liten motor. De må ha mange hestekrefter for å opprettholde sin manøvreringsevne. Farten er allikevel lav, med f. eks. en topphastighet på 7 knop i en båt med motor på 60hk. En planende båt med samme antall hestekrefter vil selvfølgelig kunne oppnå svært høy fart. Fisketurer med sterke og langsomme deplasementsfartøy i lokale farvann er en av bærebjelkene i mange kystlag sin kontakt med lokalsamfunnet. Dette er lavterskel turer hvor ulike grupper lærer om og erfarer kystkultur i sitt nærmiljø. Denne aktiviteten vil opphøre, om alle kravene rettet mot hurtiggående og risikofylt næring må innfris.

Vi foreslår enten at «Originale historiske fartøy konstruert før 1950 og individuelle kopier av slike fartøy som i hovedsak er konstruert med originalmaterialer og som driftes med formidling av fartøyshistorie som hovedformål» (fra direktivet om produksjon og omsetning av fritidsbåter) får et eget ledd under §2 særlige regler, fordi disse eldre fartøyene bygger på tradisjon og erfaring og således har vist seg sjødyktige og brukbare over lang tid. De er deplasementsbåter med lav toppfart og dermed dette begrensede farepotensialet. Eller at vårt originale innspill etterfølges, og skillet for §2 settes på topphastighet på fartøyet.

Vi vi også klargjøre hvordan vi leser noen av paragrafene i forslaget, slik at dere kan gi beskjed om dere mener de er feiltolket.

I forhold til krav til konstruksjon, både i §2.2 og i §9.1a, ser vi til Forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy og vannscootere med videre: CE-merkede båter er godkjent OG båter som i CE-forskriften er unntatt CE-merking er godkjent: Originale båter konstruert før 1950 og individuelle kopier av disse (inklusive tradisjonsbåter) som i hovedsak er konstruert med originalmaterialer og merket som historisk kopi. Vi forstår dermed at sistnevnte båter er godkjent under dette forskriftsforslaget.

Slik vi forstår vil kravet om båtførerprøve i §2.3, vil dette falle bort når båtfører/instruktør ikke er om bord i båten, slik som ved utleie av båt uten mannskap. Dette er viktig for at barn skal kunne ro og seile selv, uten en voksen om bord.

De omtalte punktene i denne høringsuttalelsen er svært viktige for aktiviteten både innad i våre 125 kystlag og for de samfunnsnyttige disse frivillige står for. Vi håper derfor Sjøfartsdirektoratet vil ta høyde for våre innspill.

Vennlig hilsen
Forbundet KYSTEN

Per Hillesund
Generalsekretær

Mathilde Gabrielsen Vikene
Rådgiver for friluftsliv og ungdom